

Els nacionalistes escocesos

Els independentistes escocesos van perdre el referèndum de setembre sobre la independència. Ningú no ho diria.

“S’**e** suposa que hem perdut el referèndum, però mireu-nos ara!”, crida Sandra White, una política del Partit Nacional Escocès (SNP). Bagehot ho observaria amb sorpresa. Una nit entre setmana, la sala comunitària a la qual White s’adreça a Kelvin, al centre de Glasgow, és plena de membres del SNP. Joves i vells, negres i blancs, entren en efervescència amb l’empenta nacionalista i amb l’afany d’informar porta per porta i repartir pamflets. Les mans alçades indiquen que la majoria s’han unit al partit després d’aquell dia fatídic, el 18 de setembre, quan se suposava que la causa nacionalista quedaria aturada “durant una generació”, en paraules de l’aleshores líder del partit, Alex Salmond. En aquells moments, fa deu setmanes, la branca de l’SNP a Kelvin tenia 310 membres; ara en té 1.734. Sorprenentment, aquest espectacular increment s’està replicant a tot Escòcia.

El dia del referèndum, l’SNP tenia 22.000 membres. Ara en té 95.000. Gairebé 4.000 s’hi van afiliar el 22 de novembre durant un míting televisat de la successora de Salmond, Nicola Sturgeon, al qual van assistir 12.000 persones. Ara l’SNP és el tercer partit més gran de la Gran Bretanya, per darrere dels Liberals Demòcrates, el següent partit més gran, amb unes files cada cop més buides, com a la majoria de partits britànics. El següent partit són els conservadors, al Govern. Els membres del partit conservador, actualment uns 130.000, s’han reduït a la meitat en menys d’una dècada. Què els passa als seus seguidors?

L’esperança d’un futur millor, la convicció que els nacionalistes el poden aconseguir, i l’anhel pel sentit de propòsit i de pertinença que molts

van trobar en la campanya separatista. Això és el que uneix els nous membres de l’SNP a Kelvin. Molts són desertors recents d’altres partits, com Suzanne, una ex-militant del Partit Laborista que va rebatejar el seu *pub* al centre de Glasgow com a Yes Bar durant la campanya del referèndum i ara busca una entrada per veure l’SNP en un míting a les eleccions generals de l’any vinent. O Tommy, un estudiant de 21 anys i ex-partidari dels Liberals Demòcrates, que no s’havia plantejat votar l’SNP abans de la campanya del referèndum. “Va ser una autèntica decepció quan es va acabar”, es lamenta.

En una època de partits que es marceixen, electorat fracturat i davallada de la participació (sobretot entre els votants britànics més joves, que és més probable que facin salt de pont al pont suspès de Clifton abans que unir-se als *tories*), el referèndum d’Escòcia va ser un revitalitzant de la democràcia. Històricament, els escocesos han votat menys a les eleccions generals que la mitjana britànica. El percentatge dels que diuen que de segur que votaran l’any vinent és del 60%, deu punts per sobre de la participació habitual, aparentment tot a causa del suport creixent a l’SNP. En el sondeig actual, això donaria als separatistes més de 59 escons –41 dels quals ocupen laboristes– i l’SNP es convertiria en el tercer partit més gran a Westminster. No és estrany que aquests dies ningú no cregui que la seva lluita per la independència s’hagi de suspendre. L’SNP de Kelvin va ser prou atrevit per suggerir que, de fet, l’afirmació de Salmond s’havia complert, perquè ja havia passat una generació política quan Sturgeon el va succeir.

L’ex-líder de l’SNP, un dels favorits per ocupar l’escó d’Aberdeenshire de la circumscripció de Gordon –ac-

tualment dels Liberals Demòcrates–, liderarà l’assalt a Westminster. Com un dels polítics més carismàtics i polèmics de la Gran Bretanya (“És com la pasta d’untar Marmite”, diuen els escocesos: “O t’encanta o l’odies”), Salmond ha jurat “fer soroll” a Westminster i assegurar “un poder real per a Escòcia”. Això significa que serà tan entorpidor com pugui en qualsevol tema no escocès per tal d’exercir la màxima influència sobre els que sí que ho siguin. La dificultat existent per aprovar lleis –per culpa del fracàs que és probable que experimentin els tories o els laboristes per mobilitzar una majoria– és una perspectiva terrible per a un sistema la fragilitat del qual Salmond sap fer servir a favor seu. La seva campanya va ser impulsada tant per un sentiment anti-Westminster com nacionalista; i aquest és un altre dels motius pels quals l’SNP vol tenir un paper trencador.

També mostra, però, per què l’atractiu del nacionalisme, que els britànics, especialment els laboristes, han subestimat sistemàticament, no explica del tot l’ascens del partit. La diferència fonamental entre les campanyes del Sí i el No va ser que la primera oferia una visió positiva i dinàmica del futur d’Escòcia, mentre que la segona, després de molt gratar-se el cap, només va prometre més *statu quo*. Això no va ser només culpa dels unionistes. La promesa dels separatistes, en paraules de Suzanne del Yes Bar, d’“equitat, una societat millor, no més retallades, no més pobresa”, era fantasiosa. La campanya pel no, amb uns pronòstics més realistes que inevitablement eren avorrits per comparació, també es va tornar més negativa, monocromàtica i adversa al risc que hauria d’haver estat simplement pel fet d’estar formada per diversos partits. Però, admetent aquests fets, el fracàs dels principals polítics britànics a l’hora d’oferir una visió convincent per contrarestar els populistes també és fonamental i, mentre no ho puguin rectificar, estan condemnats al descens.

La derrota de l'independentisme al referèndum escocès no ha desanimat els seus partidaris, que augmenten aclaparadorament. Dalt, Alex Salmond, i a sota, el primer ministre britànic, David Cameron.

Una visió pròpia. Serviria d'ajuda que deixessin de desprestigiar l'actualitat de la Gran Bretanya. Això, en part, és conseqüència de la seva convergència al centre, que dificulta que

els votants els distingeixin, fins i tot a mesura que continuen criticant-se els uns als altres. El resultat és una visió exageradament pessimista d'un país el futur del qual reflecteix, en gran mesura,

ra, que ja és prou ric i triomfador. Una visió més optimista del present de la Gran Bretanya seria un bon contrapès als polítics més utòpics, tot i que insuficient. Els principals polítics necessiten una visió convincent pròpia.

A l'últim tram de la legislatura actual i l'austeritat que l'ha definit, hi ha senyals que els polítics treballen en aquesta línia. La baixada d'impostos promesa per George Osborne, el canceller conservador, pot ser inassequible, però almenys proporciona les bases per justificar l'estat del benestar més reduït que defensa. De l'altra banda, Ed Miliband, el líder laborista, veu un estat més gran, probablement també inassequible, com la resposta a la majoria de les deficiències que afirma que troba diàriament. Això són punts de partida. Per als votants nerviosos d'Escòcia i altres llocs, semienganyats per fantasies populistes, aquestes idees en part arriscades no són visions de futur. Són les boques ben obertes de peixos fora de l'aigua que respiren amb dificultat.

© *The Economist*
Traducció de Paula Arnas